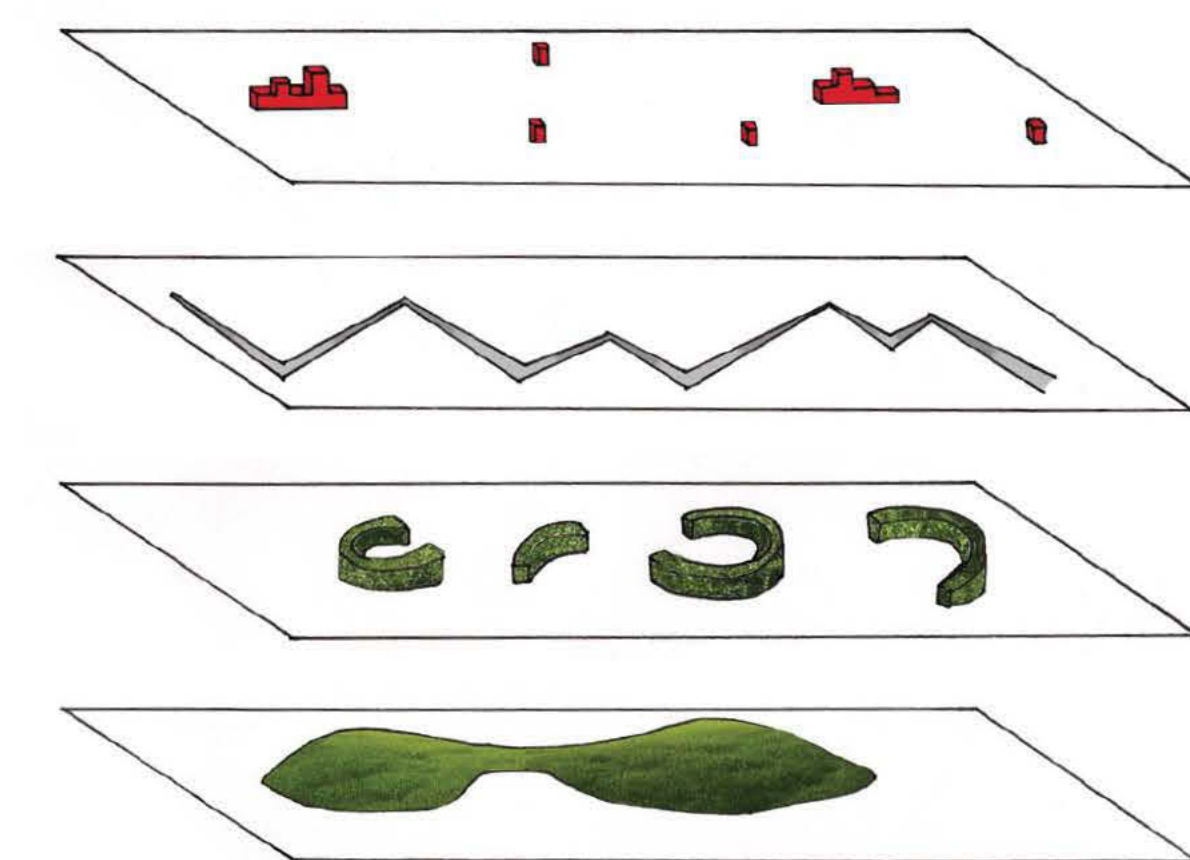

KONTRASTERNAS PARK

Uppsala växer och förtätas. Behovet av grönytor i människors närmiljöer bli allt viktigare. Idag är trycket på Uppsalas nuvarande stadspark högt och behovet av en ny park är stort. Läget för den nya stadsparken är optimalt i Uppsalas norra del med många bostadsområden nära inpå. Denna nya stadspark ska vara en plats för alla Uppsalas invånare och ska fungera som en knutpunkt i norra Uppsala. Det ska vara en aktivitetspark som uppmuntrar till lek, sportaktiviteter, kulturella evenemang, rekreation och möten. Uppsalas nya stadspark ska vara en spännande plats som stimulerar till upptäckandelust och nyfikenhet.

KONCEPT

RÖTT

KANTIGHET

ÖPPET OCH SLUTET

NIVÅER

Parkens ledord kontraster och samband grundar sig i platsens idag splittrade karaktär och behovet av en spännande och inspirerande park som erbjuder något nytt för Uppsalas invånare. Genom att skapa en kontrastrik park förstärks upplevelsen av parkens skilda delar och en intressant och varierad upplevelse skapas. Genom kontraster mellan öppna och slutna rum skapas ett omväxlande parklandskap där tät vegetation och öppna gräsytor skiftar om vartannat. Långa utblickar växlas med korta vyer där besökaren inte ser vad som väntar runt hörnet. Upplevelsen av parkens rumslighet finns även i form av kontraster i nivåer med terrasser, lekkullar och vallar. Dessa förstärker den skiftande känslan av öppet och slutet och ger även parken en lekfullhet.

En av parkens starkaste kontraster är utformningen med kantiga gångstråk och sittmöblerna mot mjuk och böljande vegetation och markmodellering. Genom denna kontrast skapas en spännande vandring för besökaren genom parken. För att ytterligare förstärka denna kontrast och för att formge parken till en sammanhållen helhet har parken ett genomgående rött tema. Detta finns i form av sittmöbler, blomlådor, broräcken och övriga detaljer. Utmed det kantiga huvudstråket som leder mellan parkens två huvudentréer finns röda sittmöbler utplacerade och detta binder samman parken på ett färgstarkt och lekfullt sätt.

Det kontrastrika uttrycket med den röda färgen och det kantiga formspråket ger Uppsalas nya stadspark en stark identitet året runt och en minnesvärd upplevelse för dess besökare.

ILLUSTRATIONSPLAN

GAMLA SEMINARIET

Byggnaden utvecklas delvis till ett museum där besökare bland annat kan lära sig om seminariets och trädgårdens historia där undervisning i botanik, biologi och trädgårdsskötsel ägt rum. Befintlig skola och förskola har dock möjlighet att fortsätta sin verksamhet i byggnaden. På den hårdgjorda entréytan finns lådor med perenner i ett kantigt mönster som blommor praktfullt under sommaren. På denna yta kan utställningar från museet flyttas ut när vädret tillåter.

DALGÅNGEN

Detta rum omges av hassel och lövträd i norr och seminariebyggnaden och en grästerrass i söder. Detta ger den öppna platsen en omslutande känsla. På den stora gräsytan finns plats och möjlighet att bygga upp en scen där till exempel musikevenemang och utbio kan arrangeras. Under vintern kan platsens grästerrass användas för pulkaåkning.

SKOGSSTIGEN

Parkens skogslund har en något vild karaktär med växter som skogsek, skogslönn och hassel. Genom lunden skär det kantiga gångstråket och utmed detta finns någon enstaka bänk att slå sig ned på och finna ro. Kantigheten är här en stark kontrast till den naturliga vegetationen. Platsen stimulerar till lek och upptäckande och barn kan bygga kojor. Här finns även en grillplats som kan användas vinter som sommar.

BJÖRKÄNGEN

Detta rum har en öppen karaktär men är samtidigt inramad av en gräsvall som skyddar mot den intilliggande vägen. Här varvas sol med björkarnas skugga och den öppna gräsytan kan användas för aktiviteter som bollspel, kubb och grillning.

SOLBRYGGAN

Fyrisån är ett viktigt element i parken och med hjälp av långsträckta trädäck i nivåer ned mot vattnet förstärks åns identitet och vattnet tillgängliggörs. Längs Solbryggan kan besökaren njuta av det härliga söderläget. Växtkaraktären består här av bevarade träd och ett antal nyplanterade klubbalar som trivs i det vattennära läget.

STREETPARKEN

Här finns möjlighet för barn och ungdomar att utöva aktiviteter som skate och klättring. De öppna gräsytorerna kan användas för fria aktiviteter som till exempel fotboll och kubb eller för att slå sig ned på en filt i södersolen. Under skira björkar skapas även skuggiga platser.

PARKBADET

Här kan besökaren svalka sig under varma sommark dagar för att sedan slå sig ned i gräset skyddad av den gräsvall som ramar in badet.

NORRA OCH SÖDRA ENTRÉN

Här visas tydligt parkens identitet under hela året med röda sittmöbler och ett trattformat entrérum som leder in besökaren. När våren passerat och sommaren smyger sig på börjar de tidigaste perennerna att blomma och under högsommaren uppstår en vacker blomprakt i färgerna lila, rosa, rött och vitt. Dessa skapar en blommande fond där de högsta perennerna blir till ett skydd i ryggen för den som slår sig ned på en röd bänk. Höjden på planteringen avtar ju längre in i parken besökaren kommer. De röda sittmöblerna och den kantiga gångvägen fungerar som en kontrast till den mjuka blomplanteringen.

Å-PROMENADEN

Här kan besökaren promenera på en grusväg som sträcker sig utmed Fyrisån eller röra sig närmre vattnet utmed det långsträckta trädäcket vid åkanten. I den norra delen av Å-promenaden finns trädäck som sträcker sig ut i ån och där besökaren kan finna ro eller njuta av fågellivet vid Fyrisån. Växtligheten består av bevarade träd och ett antal nyplanterade klubbalar. Här finns även växter som jättegröe och smal kaveldun som förstärker den vattennära känslan och ger ett vackert intryck under stora delar av året.

TRIANGELTORGET

Torget är centrat beläget och är parkens knutpunkt. Genom torget går parkens huvudstråk och här finns även en kiosk. Platsens starka trekantiga form är karaktäriserande för parken och en kontrast till de mjukt formade ytorna av kungsnäva som omger torget. Platsen är livfull hela året där de röda sittmöblerna gör platsen färgstark även under vintern. På grund av de röda inslagen förstärks även platsen som knutpunkt. När snön smält och vårsolen börjar värma blommor bergkörsbär praktfullt i rosa och när sommaren kommer tar torgets perenner över blomprakten. Dessa finns i röda lådor placerade i ett kantigt mönster över torget och där blomplantering varvas med sittbänkar. Här ges känslan av att sitta i ett hav av blommor. När sedan perennblomningen avtar tar återigen bergkörsbären över med en vacker röd höstfärg.

ODLINGSTRÄDGÅRDEN

Här finns parkens odling av grönsaker, örter, bär och frukt. Platsen stimulerar hälsa och lärande och barn får lära sig om odling och experimentera både i trädgården och i den tillhörande byggnaden. Odlingsträdgården visar på områdets historia där undervisning i trädgårdsskötsel ägt rum.

UPPTÄCKARGÅNGEN

Att vandra längs upptäckargången ger en omslutande och spännande känsla. Gångvägen hackar sig fram mellan de små och intima rummen och bakom varje hörn av mjukt formad växtlighet väntar något nytt för besökaren. I Upptäckargången finns plats för både rekreation och lek. Rumsligheten skapas av varierade buskar som till exempel liguster och buxbom. I rummen finns olika typer av växtlighet som parkrododendron, rosor, sävenbom och hängalm. Denna variation ger rummen skilda karaktärer.

ÄPPELLUNDEN

Här blandas äldre äppelträd med nyplanterade äppelträd som blommor vackert och ger god frukt. Här kan besökaren slå sig ned på en picknickfilt under trädens kronor eller besöka parkens kafé i den historiska vaktmästarbostaden.

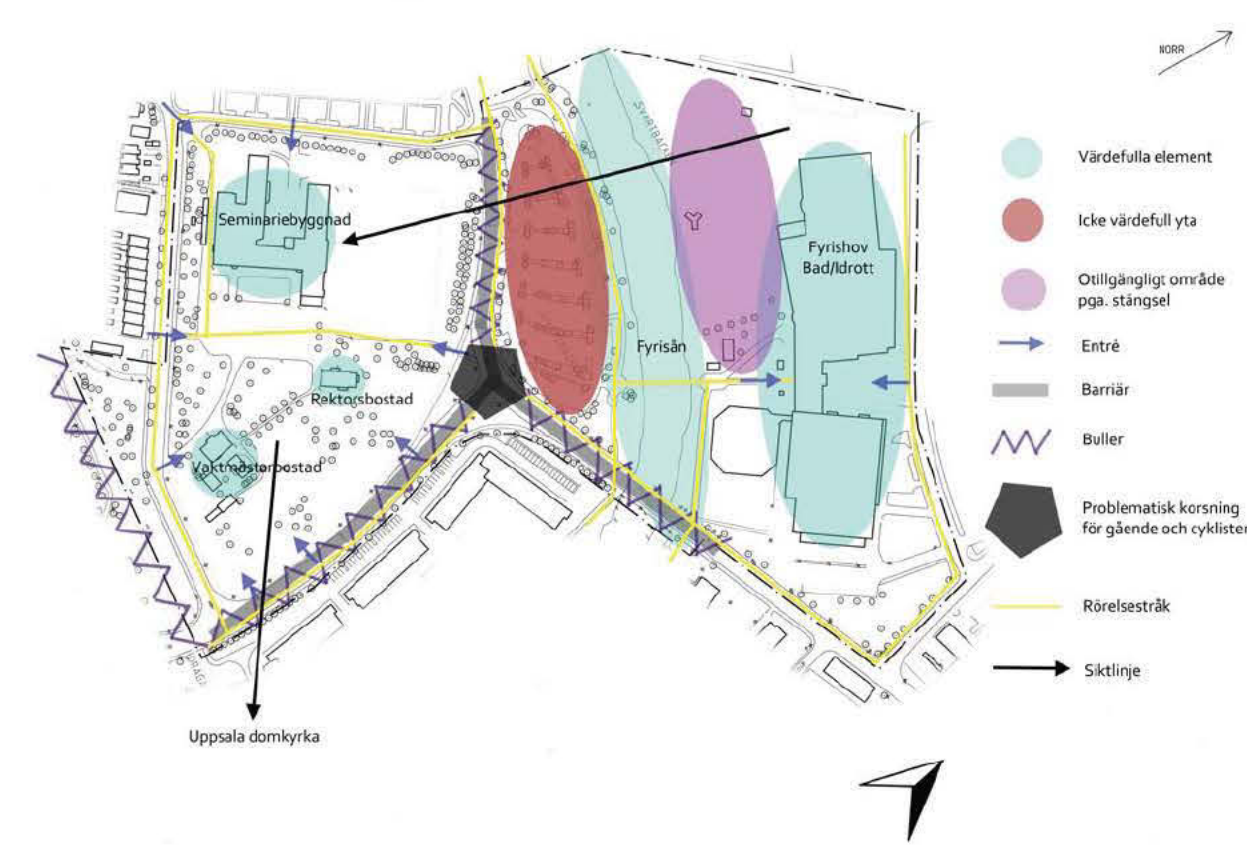
LEKLANDET

I den stora lekparken finns plats för all möjlig sorts lek. Lekparken går i samma röda tema som andra delar av parken och detta färgstarka uttryck skapar en lekfull känsla. Här finns böljande kullar i lekfulla former att springa och hoppa på och under vintern åka kana ned för. I Leklandet finns även träd och buskar för att bygga kojor och klättra i. I den trekantiga dammen kan besökarna svalka sig under varma dagar och under vintern används denna för skridskoåkning. När det sedan blivit vår hängs röda hängmattor upp mellan träden runt dammen. Här kan besökarna njuta av lugnet vid det svalkande vattnet.

PARKENS RUM

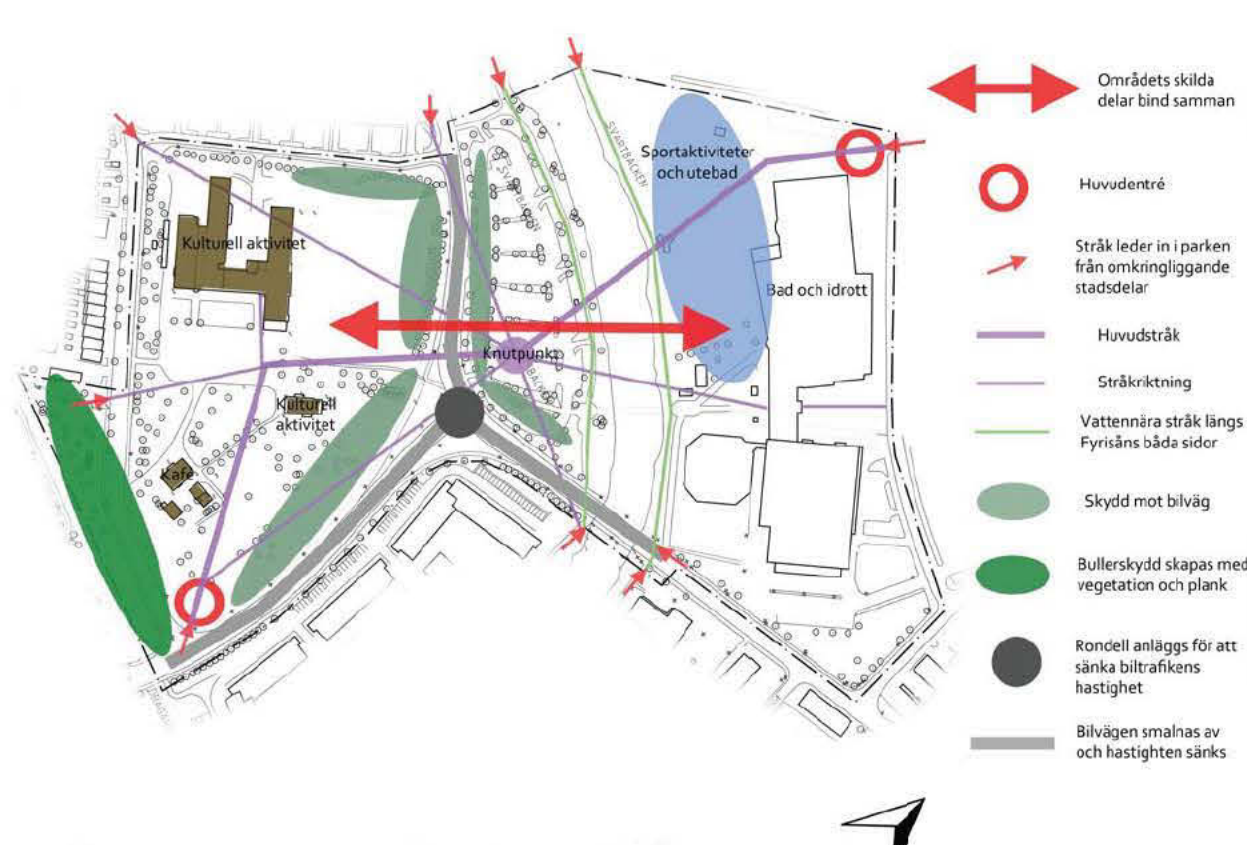
ANALYS

Analysen visar att det finns flera värdefulla element i området, både inom kulturhistoria och idrott. Området för den nya stadsparken är dock splittrat. Fyrishov som sport- och aktivitetscentrum ligger på östra sidan av Fyrisån och seminarieområdet med dess kulturhistoriska värden finns på den västra sidan. Inom området finns flera barriärer i form av en bilväg med en korsning som kan vara svår att passera för fotgängare och cyklister. Ett inhägnat område vid Fyrishovbyggnaden är även detta en barriär då det inte går att passera utmed åkanten. Fyrisån som sträcker sig genom området kan även denna ses som en barriär då det idag endast finns en bro att passera över. De entréer som finns in till området är idag belägna både vid befintliga passager och där människor själva skapat ingångar. Flera delar är även bullerutsatta både från den biltrafik som passerar genom området och från tågtrafiken som passerar söder om området.

Inom området finns två värdefulla siktlinjer. En mot Uppsala domkyrka från områdets södra del och en från den nordöstra delen av området där delar av seminariebyggnaden kan ses. Uppsalas nuvarande stadspark ligger i de centrala delarna av stadskärnan och det finns ett behov av en stadspark även i Uppsalas norra del där flera stadsdelar och bostadsområden möts. Området kring Fyrishov och Seminariet är därmed mycket lämplig för en sådan utveckling.

PROGRAM

I Uppsalas centrala delar finns många historiska byggnader som Domkyrkan, Slottet och Universitetsaulan. Samtidigt är Uppsala en betydelsefull universitetsstad där det ständigt pågår framstående och nytänkande forskning. Detta nytänkande bör även synas i stadens utformning och därmed i stadens parker. Då Uppsalas nuvarande stadspark är mycket traditionell i sin utformning behöver staden en mer modern park som möjliggör många olika aktiviteter som lockar alla åldersgrupper.

Den nya stadsparken ska vara en plats för alla och ska fungera som en knutpunkt i norra Uppsala. Det ska vara en aktivitetspark som uppmuntrar till lek, sportaktiviteter, kulturella evenemang, rekreation och möten. Parken ska vara spännande och stimulera upptäckandelusten och nyfikenheten.

Parken ska kunna användas direkt vid nyanläggning. Detta är möjligt med en färgstark gestaltning och nivåskillnader som även innan vegetationen utvecklats kan skapa en viss rumslighet. Parken ska även kunna användas under hela året. Genom omväxlande former, städsegrön vegetation, varierande blomningstid och fina höstfärger kan man skapa en park som är spännande under stora delar av året. Användningen över året förbättras även genom färgstarka detaljer, ljussättning och olika nivåer. Nivåerna möjliggör också på vinterhalvåret för pulkaåkning.

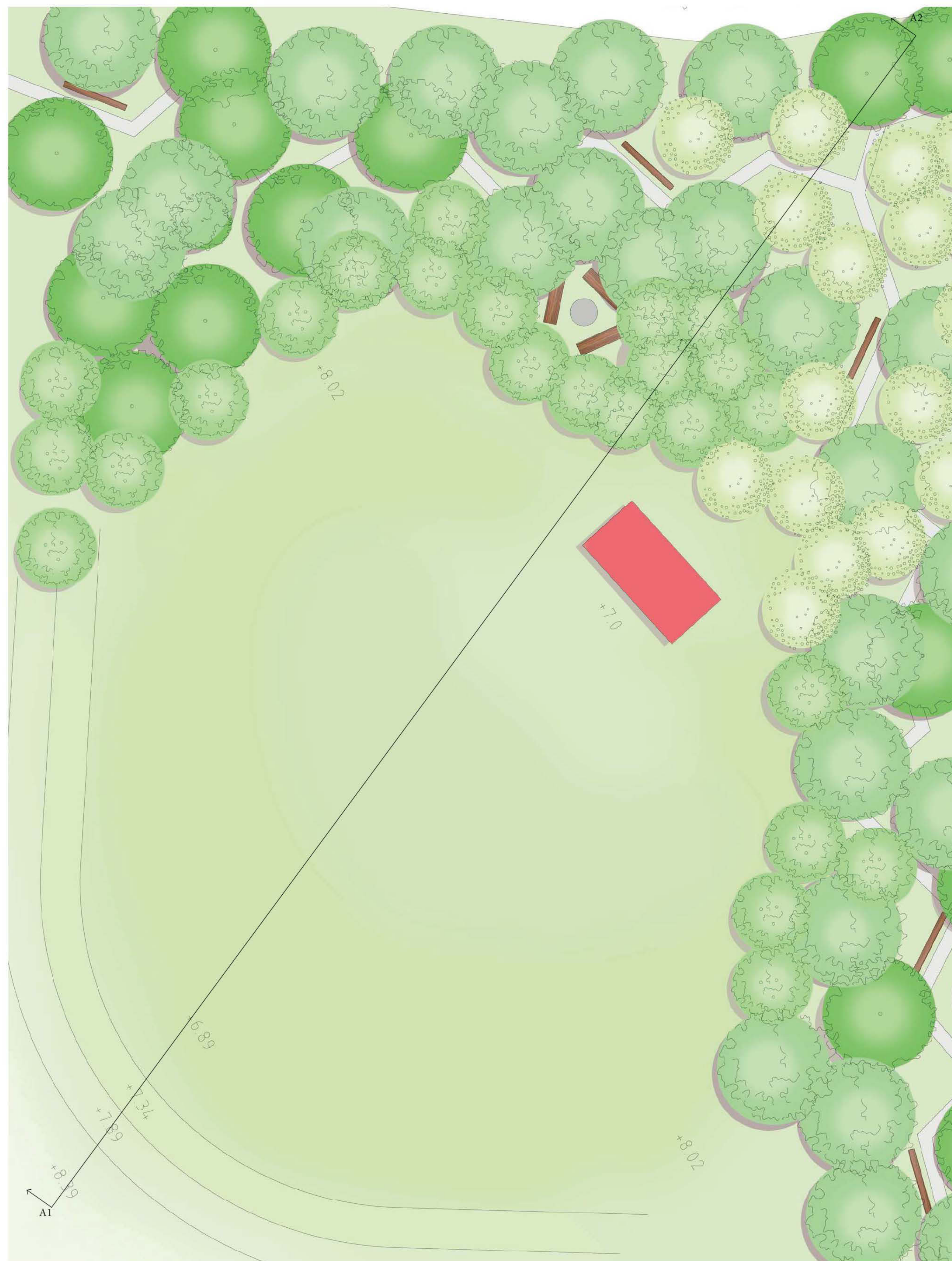
Den nya stadsparken ska bindas samman med omkringliggande stadsdelar för att på så sätt bli en del av staden. Detta görs genom att stråk leder in i parken från alla håll. Parkens skilda delar ska även dessa bindas samman för att skapa ett sammanhängande område. Ett huvudgångstråk, med ett starkt formspråk, som går genom hela parken skapar ett samband mellan områdets olika delar. Återkommande detaljer och sammanbindande vegetation ger även det en helhetskänsla i området.

Parken ska ha två huvudentréer, en i norr och en i söder för att underlätta tillgängligheten från båda håll. Ett huvudstråk med lätt framkomlighet leder mellan dessa genom parken. Parken ska även vara lätt att ta sig in i oavsett vilket håll besökaren kommer från.

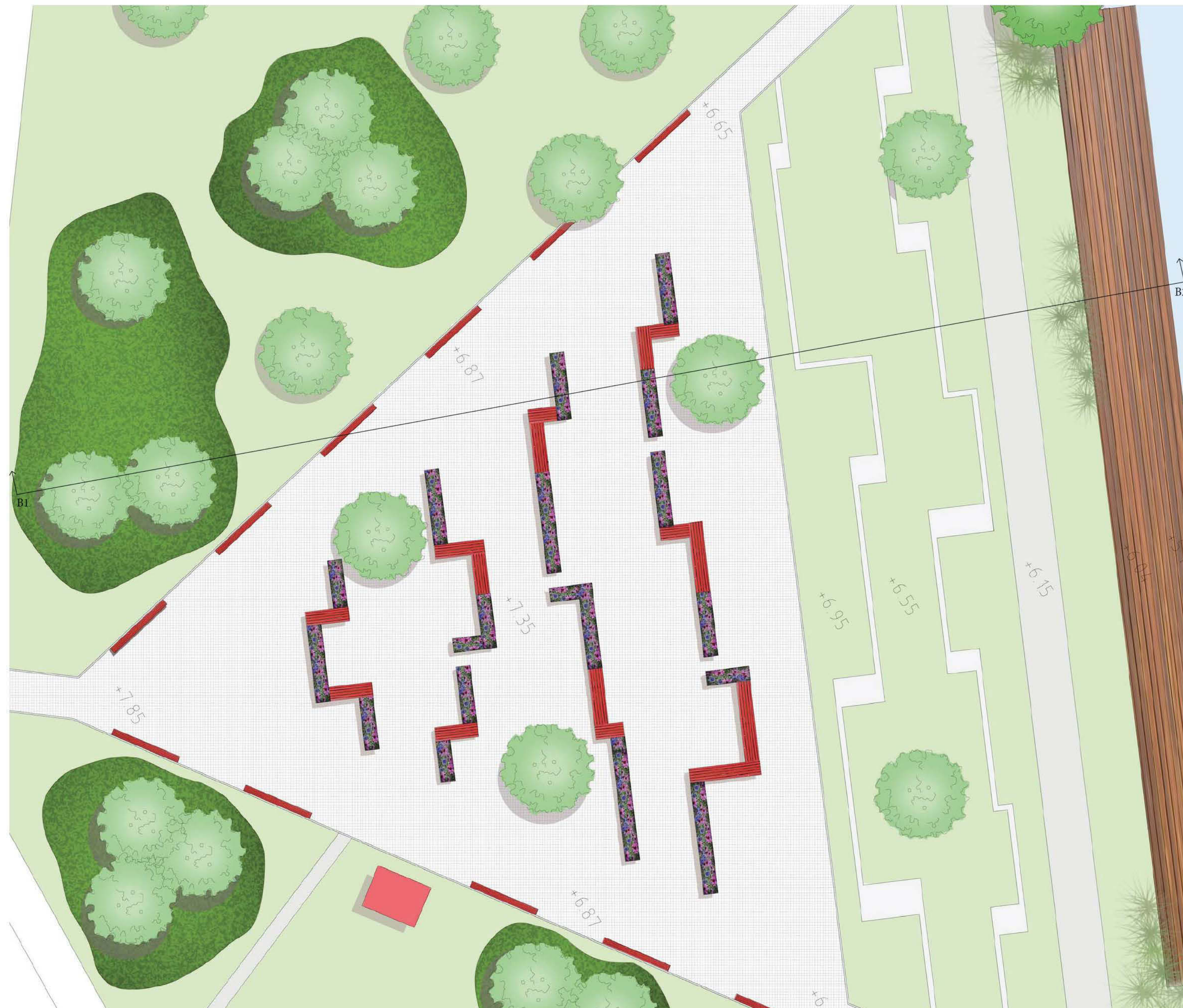
Områdets värdefulla kulturhistoria ska tas till vara på. Detta görs genom att till viss del bevara äldre värdefull vegetation. De historiska byggnaderna seminariet, rektorsvillan och vaktmästarbostaden bevaras och utvecklas till offentliga verksamheter som museum, odlingsvillan och kafé.

ANALYS OCH PROGRAM

SKALA 1:200

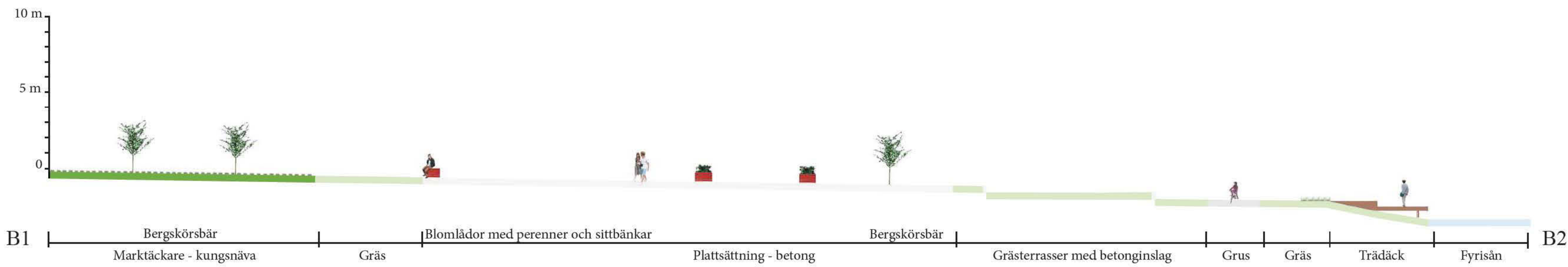

SKALA 1:200

Utsnittet visar två delar av parken med skilda karaktärer. Det vänstra utsnittet visar rummen Dalgången och Skogsstigen där en öppen gräsyta möter en skogslund. Här syns grästerrassen som tillsammans med vegetationen skapar ett omslutet rum. Det högra utsnittet visar Triangelrtorget, parkens knutpunkt med en mer strikt karaktär. Här syns parkens färgstarka tema tydligt i de röda sittbänkarna. Dessa integreras med perennplanter i ett kantigt mönster som sedan övergår i terrasser ned mot Fyrisån.

PLANUTSNITT

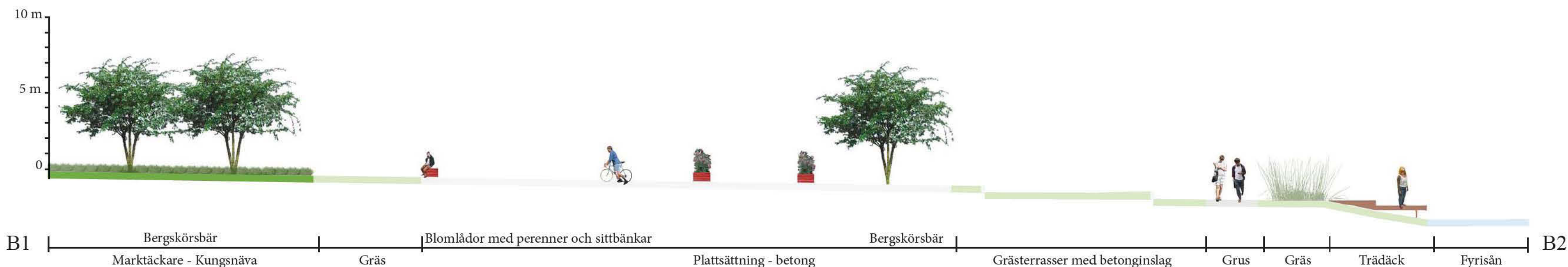
NYPLANTERAT

5 ÅR

30 ÅR

Sektionerna visar växtlighetens utveckling vid Triangelorget, vid nyplantering, 5 år och 30 år.

VÄXTBESKRIVNING

Parkens växtlighet består av bevarandet av befintliga träd kombinerat med nyplantering av träd, buskar och perenner. Växtvalet skapar en variation samtidigt som den används för att binda samman parkens skilda delar och skapa en helhet. Parken får även med hjälp av denna en tydlig rumsstruktur med öppenhet och slutenhet. Detta möjliggör att många olika känslor, upplevelser och aktiviteter kan äga rum i parken. Växtligheten ska även ge parken en stark karaktär över tiden, både över årstiderna och under den tid då vegetationen utvecklas från nyplanterad till fulvuxen. Vid nyplantering kommer en öppenhet att karaktärisera stora delar av parken. Under tidens gång kommer sedan en starkare rumslighet att utvecklas.

I parkens öppna rum används främst olika sorter av träd då dessa gör att platsen lätt kan överblickas och inte ramas in. Björk som planteras i parkens östra del har valts då denna har en skir och öppen karaktär, vilket passar denna del av parken med stora gräsytor för sport och andra aktiviteter. Björken vandrar sedan i ett band över Fyrisån och den bilväg som sträcker sig genom parken och binder på så sätt samman parkens skilda delar och varierade karaktärer. Björken är även vacker året om på grund av sin vit- och svartmelerade stam.

I parkens mer slutna rum som Upptäckargången finns till exempel växter som vinterliguster och buxbom som skapar en intim och innesluten känsla. I de olika rummen längs gången finns sedan en variation av växter så att de olika platserna får egna karaktärer och för att ge besökaren en spännande upplevelse. Här hittas växter som bergros, parkrododendron och fågelbogran. Här skapas vissa rum med städsegröna växter så att rumsligheten finns kvar över hela året medan andra rum istället öppnas upp då växtligheten tappar sina löv eller vissnar ned.

Bevarandet av äldre vegetation förstärker parkens historiska karaktär och gör även att inte lika mycket behöver nyplanteras. Exempel på bevarade träd är äppelträd i Äppellunden då dessa har ett kulturhistoriskt värde och ger ett vackert komplement till den historiska Vaktmästarbostaden, vilken utvecklas till kafé. Även framför Gamla Seminariet bevaras ett antal storvuxna lindar som även dessa är ett vackert komplement till byggnaden.

Som gatuträd väljs praktrönn vilken har en stark form och ett dekorativt blandverk. Planteringen visar en tydlig riktning in i parken från omgivande stadsdelar. Praktrönnen blir även ett vackert inslag på hösten med sina stora röda bärklasar.

Parkens perenner går i färgskalan blått, rosa, rött och vitt och planterats främst vid viktiga mötespunkter som entréer, Triangelorget och invid byggnader. Dessa har valts för att skapa en lång blomningsperiod med fokus under sommaren.

PARKENS VÄXTLIGHET

Sektionerna visar växtlighetens utveckling vid Skogsstigen, vid nyplantering, 5 år och 30 år. Hassel som planteras ut mot den öppna gräsytan sätts först i ett större antal och gallras sedan allt efter som växer upp.

PARKENS VÄXTLIGHET

VÄXTLISTA

TRÄD OCH BUSKAR

- Abies concolor - coloradogran
- Abies nordmanniana - nordmannsgran
- Acer platanoides - skogslönn
- Acer palmatum 'Osakazuki' – sort av japansk lönn
- Alnus glutinosa - kilbbal
- Betula pendula – vartbjörk
- Buxus sempervirens - buxbom
- Carpinus betulus - avenbok
- Corylus avellana- hassel
- Cotoneaster dammeri 'Major' - krypoxbär
- Fagus sylvatica – bok
- Hamamelis x intermedia 'Pallida' – sort av hybridrollhassel
- Juniperus communis 'Repanda' - dvärgen
- Juniperus communis 'Vemboö' – en
- Juniperus sabina – sävenbom
- Ligustrum vulgare - vinterliguster
- Malus domestica 'Mio' – sortexempel äpple
- Picea abies 'Nidiformis' - fågelbogran
- Populus tremula- asp
- Prunus sargentii – bergkörsbär
- Quercus robur – skogsek
- Rhododendron 'Catawbiense Grandiflorum' – sort av parkrododendron
- Ribes nigrum – svarta vinbär
- Ribes rubrum – röda vinbär
- Ribes uva-crispa - krusbär
- Rosa pendulina – bergros
- Rosa spinosissima var. altaica – orientalisk pimpinellros
- Sorbus decora – praktrönn
- Ulmus glabra 'Camperdownii' - hängalm

PERENNER

- Actaea simplex 'Brunette' - höstsilverax
- Anemone nemorosa - vitsippa
- Calamagrostis x acutiflora - tuvrör
- Echinops bannaticus – blå bolltistel
- röd rudbeckia – Echinacea purpurea – röd rudbeckia
- Echinacea purpurea 'White Swan' – sort av rudbeckia
- Geranium x magnificum - kungsnäva
- Glyceria maxima - jättegröe
- Hepatica hobilis – blåsippa
- Hylotelephium 'Herbstfreude' - kärleksört
- Iris pseudocorus - svärdsilja
- Iris sibirica 'White Swirl' – vit svärdsilja
- Lavandula angustifolia - lavendel
- Miscanthus sinensis 'Poseidon' - glansmiskantus
- Nepeta x faassenii – kantnepeta
- Thymus vulgaris - timjan
- Typha augustifolia – smal kaveldun
- Veronicastum virginicum - kransveronika